

The Holy See

KATEHEZA PAPE FRANJENA *OPĆOJ AUDIJENCIJI* Srijeda, 19. kolovoza 2020. [\[Multimedia\]](#)

Biblijsko čitanje: 2 Kor 8, 1-2.9

„Izliječiti svijet“: 3. Povlašteno opredjeljenje za siromašne i krepost ljubavi

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Pandemija je iznijela na vidjelo tešku situaciju u kojoj se nalaze siromašni kao i velike nejednakosti koje vladaju u svijetu. Virus, koji ne čini iznimke među osobama, na svom je razornom putu pronašao velike nejednakosti i diskriminaciju. Čak ih je i povećao!

Odgovor na pandemiju je, stoga, dvojak. S jedne strane, prijeko je potrebno pronaći lijek za mali, ali zastrašujući virus, koji je cijeli svijet bacio na koljena. S druge, pak, strane, moramo izliječiti veliki „virus“ društvene nepravde, nejednakih mogućnosti, marginaliziranosti i nedostatka zaštite najslabijih. U tome dvostrukom odgovoru izlječenja ima jedan izbor koji, prema evanđelju, ne smije izostati: to je *povlašteno opredjeljenje za siromašne* (usp. apost. pob. *Evangeliu gaudium [EG]*, 195). A to nije politička, ideološka ili opcija političkih stranaka. Povlašteno opredjeljenje za siromašne u samom je srcu evanđelja. A prvi koji je to provodio u djelo bio je Isus: čuli smo to u odlomku iz Poslanice Korinćanima koji je pročitao na početku. On, premda bogat, posta siromašan da nas obogati. Postao je jedan od nas i zato je u središtu evanđelja, u središtu Isusova navještaja upravo to opredjeljenje.

Sâm Krist, koji je Bog, oplijenio je samoga sebe postavši sličan ljudima; i nije izabrao život privilegija, nego je izabrao položaj sluga (usp. *Fil* 2, 6-7). Oplijenio je samoga sebe postavši slugom. Rođen je u skromnoj obitelji i radio je kao zanatlija. Na početku svoga propovijedanja naviještao je da su u Božjem kraljevstvu siromasi blaženi (usp. *Mt* 5, 3; *Lk* 6, 20; *EG*, 197). Boravio je među bolesnima, siromasima, isključenima, pokazujući im Božju milosrdnu ljubav (usp. *Katekizam Katoličke Crkve*, 2444). Mnogo su ga puta držali nečistim jer je išao bolesnima, gubavcima, koji su prema zakonu toga doba bili nečisti. A On je preuzimao na sebe taj rizik samo

da bi bio blizu siromaha. Zato su Isusovi sljedbenici prepoznatljivi po svojoj blizini sa siromašnima, malenima, bolesnima i utamničenima, isključenima i zaboravljenima, s onima koji nemaju što jesti i što odjenuti (usp. *Mt* 25, 31-36; *KKC*, 2443). Možemo pročitati ono poznato mjerilo prema kojem ćemo biti svi suđeni. To je Matejevo Evanđelje, poglavlje 25. To je *ključni kriterij kršćanske vjerodostojnosti* (usp. *Gal* 2, 10; *EG*, 195). Neki pogrešno misle da je ta povlaštena ljubav prema siromašnima zadaća povjerena malobrojnima, ali je to zapravo poslanje čitave Crkve, govorio je sveti Ivan Pavao II. (usp. sv. Ivan Pavao II., enc. *Sollicitudo rei socialis*, 42). „Svi kršćanski vjernici i sve zajednice pozvani su biti Božje oruđe za oslobođenje i promicanje siromašnih“ (*EG*, 187).

Vjera, nada i ljubav nužno nas potiču na to da dajemo povlašteno mjesto onima koji su u najvećoj potrebi [1], a to nadilazi okvire pukog pružanja pomoći (usp. *EG*, 198). To, naime, podrazumijeva zajednički hoditi, dopustiti da nas oni evangeliziraju, jer oni dobro poznaju trpećeg Krista, dopustiti da nas „zaraze“ svojim iskustvom spasenja, svojom mudrošću i svojom kreativnošću (usp. *ibid.*). Dijeliti sa siromašnima znači uzajamno se obogaćivati. I ako postoje bolesne društvene strukture koje ih priječe da sanjaju o boljoj budućnosti, moramo djelovati zajedno kako bismo ih izliječili, kako bismo ih promijenili (usp. *ibid.*, 195). I na to navodi ljubav Krista, koji nas je ljubio do kraja (usp. *Iv* 13, 1) i ona ide sve do granica, do egzistencijalnih periferija. Staviti periferije u središte znači u središte našega života staviti Krista, koji „postaje siromašan“ radi nas, da nas obogati „svojim siromaštvom“ (2 *Kor* 8, 9) [2].

Svi smo itekako zabrinuti zbog društvenih posljedica pandemije. Svi. Mnogi se žele vratiti normalnom životu i nastaviti s ekonomskim aktivnostima. Naravno, ali ta „normalnost“ ne bi trebala uključivati socijalne nepravde i srozavanje okoliša. Ta pandemija je kriza, a iz krize ne smijemo izaći isti: ili izlazimo bolji ili izlazimo gori. Trebali bismo izaći bolji kako bismo poboljšali društvo da u njemu ne bude više društvenih nepravdi i srozavanja okoliša. Danas imamo priliku izgraditi nešto drugačije. Na primjer, možemo učiniti da poraste ekonomija cjelovitog razvoja siromašnih, a ne asistencijalizma (degradacija sustava javne i socijalne pomoći gdje država intervenira prije svega osiguravanjem sredstava građanima ili tijelima, bez učinkovitog plana za njihovu upotrebu i postizanja konsenzusa, *nap. pr.*). Time nikako ne želim osuđivati pružanje pomoći, djela usmjerena na pružanje pomoći su važna. Sjetimo se volonterstva što je jedna od najljepših struktura što je ima Crkva u Italiji. Ali moramo ići dalje od toga i rješavati probleme koji nas potiču pružati pomoć. Treba jačati ekonomiju koja ne pribjegava lijekovima koji zapravo truju društvo, poput ostvarivanja prihoda odvojenog od stvaranja radnih mjesta dostojnih čovjeka (usp. *EG*, 204). Te vrste profita odvojene su od realne ekonomije, one koja bi trebala biti na korist običnim ljudima (usp. Enc. *Laudato si'* [LS], 109), a ponekad je zapravo indiferentna na štete koje se nanose zajedničkom domu. Povlašteno opredjeljenje za siromašne, taj etičko-socijalni zahtjev koji izvire iz Božje ljubavi (usp. *LS*, 158), daje nam poticaj da osmišljavamo i planiramo ekonomiju gdje će osobe, a poglavito siromašni, biti u središtu. I potiče nas također da se kod planiranja lijeka za virus privilegirano mjesto daje onima kojima je najpotrebniji. Bilo bi žalosno kad bi se kod cjepiva za Covid-19 dalo prioritet bogatijima! Bilo bi žalosno ako bi to cjepivo postalo vlasništvom ove ili one države, a ne univerzalnim i za sve. A kakva bi tek sablazan bila kad bi se svu ekonomsku

pomoć koja se pruža – najvećim dijelom javnim novcem – koncentriralo na spašavanje industrijâ koje ne pridonose uključivanju isključenih, unaprjeđivanju onih koji su potisnuti na rub društva, općem dobru i očuvanju stvorenog svijeta (*ibid.*). Postoje kriteriji kojih se treba držati kod odlučivanja koje će se industrije pomagati: one koje pridonose uključivanju isključenih, promicanju posljednjih, općem dobru i čuvanju stvorenoga svijeta. Četiri kriterija.

Ako bi virus iznova ojačao u svijetu nepravednom prema najsiromašnijim i najranjivijima moramo mijenjati svijet. Vodeći se primjerom Isusa, liječnika cjelovite Božje ljubavi, to jest tjelesnog, društvenog i duhovnog ozdravljenja (usp. *lv* 5, 6-9) – kao što je bilo izlječenje koje je činio Isus – moramo djelovati sada ne bi li se izliječile epidemije koje izazivaju mali nevidljivi virusi kao i one koje izazivaju velike i vidljive društvene nepravde. Predlažem da se u tome polazi od Božje ljubavi stavljajući periferije u središte, a posljednje na prvo mjesto. Ne smijemo zaboraviti ono mjerilo prema kojem ćemo biti suđeni, Matejevo Evanđelje, 25. poglavlje. Provodimo to u djelo u ovom oporavku od epidemije. Polazeći od te konkretne ljubavi, usidrene i utemeljene u vjeri, zdraviji svijet će biti moguć. U protivnom, iz krize ćemo izaći gori. Neka nam Gospodin pomogne, neka nam dadne snage da izađemo bolji, odgovarajući na potrebe današnjega svijeta.

[1] Kongregacija za nauk vjere, *Uputa o nekim aspektima teologije oslobođenja*, (1984), 5.

[2] Benedikt XVI., *Govor na otvorenju V. opće konferencije latinskoameričkog i karipskog episkopata* (13. svibnja 2007.), 3.